

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 28

Fylke: Ostfold

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Hvitum

Emne: Drikk

Bygdelag:

Oppskr. av: Jens Geirset

Gard:

(adresse): Hvitum

G.nr.

Br.nr.

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle. Delvis

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

Fra Hilda Prestad - tidligere bondedatter - ca 50 år -

SVAR

- Sp 1. En brukte mere melk i husholdningen for, både
sær og mysilt. Skummet melk (cretmelk)
brukt nå mest til griser og høner.
- " 2. Ja.
- " 3. Melk, blandet med vann bruktes som tebedrikk,
især om sommeren. Til å sette brødet i bruktes
sur eller skummet melk. Til det bruktes også
myse og kjernemelk.
- " 4. Etter 1860 er ikke ølet brukt som hverdagsdrikk
året rundt. Men til høytidene og av og til om
sommeren ble det brygget. I gammel tid hadde
de noe her de kalte "spisøl". Men lot masken
stå i sæen (holken) i lengre tid, og av og til
heltes lag over; så fikk en spisøl, det var
syrlig og bruktes i "spisølvillingen" som
var dagens første måltid (M. 4-5).
- " 5. For ca 100 år siden begynte enkelte å drikke
kaffe en sjelden gang.
- " 6. I 1870-75. Nokså alm. Til år 1900-10 mest alm. å blande
"knapp" i kaffen, senere sikari.
7. Kaffen ble hverdagsdrikk for drikkes nå 3-4
ganger om dagen.
8. Malt kaffe helles opp i kottende vann. Trekket
kaffe gjør en bare en sjelden gang når den
skal være sølig klar og god.

Salt bruktas ikke i Kappun her, men Melarestkum er vanlig. Mange spør i grüt, men bare for spøk Det er ingen regler.

Sp. 9 Til Kappun bruktas en nå rappinade. För bruktas toppsüttken, og en hadde da en sukkersaks eller en liten öks til ä dele det opp med.

* 10 De fleste bruktas flöke i Kappun. Torjen bruktas ost eller egg. (ikke på boudgordam)

* 11 Mange bruktas te til hverdagsveser om kvelden. Det begynte en med for ca 50 år siden. Salmi har vært dyrt til te for gammel tid. Under krigen laget mange te av solberblader myr og bringebærblader og eplestrull.

* 12 Til hverdags servertes brunnevin når det kom fram på tilfeldig besök. När det holdtes dugnad (dörning) skulle det alltid være brunnevin.

* 13 En del Kjöpeöl (bayer, pils og landsöl) og bräs, vörberöl og seltens bruktas nå av mange.

5545